

АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

И-14-01/17.01.2014 година

До
Председателя на
Комисия по транспорт, информационни технологии и съобщения

Копие до:

Председателя на Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред
Председателя на Комисия по здравеопазването
Председателя на Комисия по европейските въпроси и контрол на европейските фондове

От
Асоциация на българските застрахователи
Тук

СТАНОВИЩЕ

по Законопроект за изменение и допълнение на Закон за движението по пътищата, постъпил в НС на 29.11.2013 година

Уважаеми г-н Костадинов,

Бихме искали да изразим становище по предложените промени в Закон за движението по пътищата, постъпил в НС на 29.11.2013 година. Подкрепяме необходимостта от спешното извършване на промени в регистрационния режим на моторните превозни средства ("МПС"), като изразяваме много сериозни резерви с предложените промени в режима за извършване на прехвърлителните сделки на МПС между местни лица, както и между местни лица и чуждестранни лица.

Към момента при сделките между местни и чуждестранни лица се нарушават системно редица правни норми, касаещи регистрационния режим на МПС в Република България и се заобикалят данъчни задължения, с което се ощетяват бюджетите на засегнатите държави и се нарушават интересите на българските застрахователни компании.

Нарушенията по-конкретно са:

- след продажбата на регистрирано МПС (съгласно действащия ЗДвП, собствеността върху което е прехвърлена само с факта на подписването на нотариално заверен договор) по правило страните по сделката не се уведомяват органите на КАТ, съответното МПС продължава да се води като регистрирано на лице, което вече не е собственик и да бъде с валиден български регистрационен номер. Тоест, въпреки, че МПС може да бъде продадено на чуждестранно физическо или юридически лице, не се прекратява регистрацията на постоянния български регистрационен номер и не се издават транзитни номера на тези автомобили;

- не се уведомяват застрахователните компании за смяната на собствеността;

- съгласно действащото законодателство и наложилата се практика, се допуска само с договора за покупко-продажба на МПС „старият“ собственик да се отпише в общината като собственик и да бъде освободен от своите данъчни задължения по ЗМДТ, като в същото време, новият собственик, който може да бъде например румънски гражданин, не спазва своето задължение да уведоми българските власти за сделката, но и не регистрира автомобила си в Румъния, и следователно и там няма данъчни задължения.

Освен избягването на данъчни задължения българските застрахователни компании продължават да носят риска за тези автомобили, тъй като те са с валидно издадени български регистрационни номера и подлежат на задължително застраховане в България. По този начин големи суми (става въпрос за милиони евро) се заплащат от българските застрахователни компании за обезщетения на пострадалите чужди граждани при ПТП на чужда територия по вина на автомобил с българска регистрация, но вече с нов собственик. В случаите, при които тези автомобили нямат сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, краен платец на обезщетението е отново българската страна, в лицето на българския Гаранционен фонд, поради наличието на валидно издадени български регистрационни номера за съответното МПС.

Считаме, че с предложените текстове на Законопроекта за изменение и допълнение на Закон за движението по пътищата, постъпил в НС на 29.11.2013 година (Законопроекта⁴), не се постига желаните надежден механизъм, с оглед решаване на съществуващите проблеми. Текстовете се нуждаят от съществена преработка. Освен това, намираме за крайно некоректна практиката, при която промените в регистрационния режим на МПС се изготвят без да бъдат предварително съгласувани със застрахователното индустрия като заинтересована страна.

По-долу бихме искали да коментираме съществени недостатъци в Законопроекта само в частта, касаеща застрахователната индустрия:

Относно предложената ал.10 на чл.143, а именно:

„(10) Прекратяване на регистрацията на пътно превозно средство се извършва задължително преди прехвърляне собствеността му на лице без постоянен адрес в Република България“.

В редакцията на разпоредбата има два съществени пропуски.

Не е уреден режим за прекратяване на регистрацията в случаите на придобиване на собственост от чуждестранно юридическо лице. Същият пропуск е налице и в предложената нова ал.3 на чл.144.

Въпреки желанието на авторите да наложат нови правила, усъвършенстващи режима на прекратяването на регистрацията, не е създаден цялостен механизъм, който да урежда тяхното приложение на практика. Така например, не става ясна идеята на авторите относно начина на установяването на факта на прекратената регистрацията от страна на нотариуса: чрез представяне на определен документ от страна на продавача, чрез осъществяването на оторизиран достъп на нотариусите до регистъра на КАТ или по друг начин. Този въпрос е от съществено значение, защото при действащото охранително производство от страна на нотариусите при сделки с МПС, нотариусът не извършва идентификация на прехвърляното МПС и същият няма как да установи факта на прекратяването на регистрацията му.

Съществено разминаване има и между редакцията на сегашния чл.144, ал.2 и новата ал.10 на чл.143. Съгласно чл.144, ал.2, при прехвърляне на собствеността на **“регистрирани автомобили”** подписите на страните трябва да бъдат нотариално заверени. В същото време новата ал.10 на чл.143 предвижда, че когато се прехвърля МПС на чужд гражданин, регистрацията се прекратява преди прехвърляне на собствеността. По аргумент от противното, според авторите на Законопроекта, прехвърлителни сделки на МПС с чужди граждани (респективно и чуждестранни юридически лица, ако се коригира законопроекта) няма да се извършват пред нотариус, защото при тези сделки се прехвърля собственост на **нерегистрирани автомобили**, докато нотариална заверка се изисква при прехвърляне на собствеността на регистрирани автомобили.

Очевидно с извършените промени се цели постигането на два различни режима за прехвърляне на МПС, но ако това е целта, то следва детайлно да се разпишат двата режима.

Силно обезпокоителен е новият текст на чл.177, ал.5 във връзка с предложената ал.10 на чл.143 от Законопроекта:

„(5) Собственик, който преди прехвърляне собствеността на пътно превозно средство на лице без постоянен адрес в Република България, не изпълни задължението си да прекрати регистрацията на превозното средство и не върне табелите с регистрационен номер в службата, където са издадени, се наказва с глоба 300 лв.“

От предложените редакции на двата текста може да се допусне тълкуване, че МПС може да се прехвърли на чужд гражданин без да се прекрати регистрацията, но срещу глоба в размер на 300 лева.

Относно предложената ал.13 на чл.143, а именно:

„(13) Прекратява се регистрацията, ако приобретателят на регистрираното пътно превозно средство не изпълни задължението по чл.145, ал.2. Прекратяването се извършва служебно в Автоматизираната информационна система от службата за регистрация на пътни превозни средства по постоянен адрес - за физически лица, или по адрес на регистрация - за юридически лица“.

Това е хипотеза е възможна само при български физически и/или юридически лица по сделката. При участие на чуждестранен приобретател този текст не би следвало да се прилага, тъй като според новата ал.10 на чл.143 регистрацията на МПС би следвало вече да е прекратена. Редакцията на текста отново не създава надежден механизъм, който да гарантира служебното прекратяване на регистрация. Как ще се установи неизпълнение на задължението по чл.145, ал.2 от ЗДП от страна на приобретателя, ако старият собственик не изпълни предвидената за него уведомителна процедура.

За пореден път бихме искали да изразим позицията си, че нотариалната заверка, предвидена за сделките с МПС, с нищо не допринася за стабилността на стопанския оборот и излишно оскъпява прехвърлителната процедура, а и допуска възможност промяната на собствеността на МПС да не е обвързана с промяна в регистрацията на МПС. Нотариусите не извършват идентификация на МПС, не са обвързани с ангажменти по вписване на промяната на собствеността в регистрите на МВР, тяхното производство е охранително и

проверката е само на самоличността на страните по сделката. Процедурата по прехвърляне на МПС според нас следва да бъде изцяло променена, като отпадне нотариалната заверка на договорите. В рамките на Европейския съюз няма подобен режим. Усилията на държавната администрация трябва да са съсредоточени само в усъвършенстване на регистрационния режим, който да продължи да бъде осъществяван от органите на КАТ. Застрахователната индустрия подкрепя облекчаването на режима на прехвърляне на МПС, които да бъдат прехвърляни между страните по реда за движими вещи, съгласно българското законодателство. Страните по сделката следва да се явяват пред КАТ за осъществяване на промяната на регистрацията на МПС.

В случай, че нотариалната заверка бъде запазена, не следва да се оставя на преценка на страните уведомяването на компетентните служби за прехвърлителни сделки на МПС. Такава функция би могла да бъде възложена на нотариусите. На тях, като длъжностни лица, пред които се сключват сделките за покупко-продажба на МПС, следва да бъде наложено задължение за подаване на информация към МВР за всяка сделка на покупко-продажба на МПС. По този начин ще може да бъде осъществяван своевременен контрол, както и ще могат бъдат налагани своевременно предвидените санкции от страна на компетентните български органи.

В Законопроекта така също няма предвидени текстове, които да уреждат заварените случаи на проблемните прехвърлителни сделки между местни и чуждестранни лица (най-често т.нар. „румънски МПС“). Би следвало да се даде срок, например от един месец, през който новите собственици (ФЛ или ЮЛ) следва да уведомят компетентните български служби, като ако не направят това, да се извърши служебно прекратяване на регистрацията на МПС, за които има информация в масива от предишния собственик, че са продадени.

Относно предложената ал.11 на чл.143, а именно:

„(11) В случаите по ал.9 при получаване на уведомление от компетентен орган за регистрация на пътно превозно средство в друга държава се уведомява органът, постановил обезпечението, и се прекратява регистрацията“.

Този текст е спорен и трябва да се редактира изцяло. Това може да е хипотеза, при която собственикът напуска България, става постоянно пребиваващ в друга държава и на това основание и съобразно местното законодателство (ако допуска това) сменя

регистрационния номер на МПС. КАТ, по линия на обмена на данни, получава информация за МПС с нов регистрационен номер. В този случай служебно се прекратява регистрацията на МПС.

Не разбираме обаче защо се започва с препратка към ал.9. Хипотезата на ал. 9 е отделна и за нея следва да има отделни текстове. Освен това по този начин се създава възможност за злоупотреби и заобикаляне на обезпечителния режим в България.

Използваме възможността да изразим нашето несъгласие и с промените в режима на временните номера. Такива промени са предвидени в проекта за изменение на чл.30 от Наредба №I-45 от 24.03.2000г. за регистриране, отчет, пускане в движение и спиране от движение на моторните превозни средства и на ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства (“Наредба №I-45”).

Категорично възразяваме срещу предложените промени, чрез които се прави опит да се сключва задължителна застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите за „комплект временни табели“. Действащото българско законодателство не позволява сключването на задължителна застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите за „комплект временни табели“. Необходима е индивидуализация на моторното превозно средство, за което застраховката се отнася, по вид, марка, регистрационен номер на моторното превозно средство и номер на рама (шаси). Сключването на застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите единствено по регистрационна табела на МПС е възможно само при цялостна реформа в режима на този вид застраховка, което на този етап не би получило подкрепа от застрахователната индустрия.

Възразяваме срещу промяната, с която действието на временните табели се разширява, като се предвижда, че същите ще могат да се ползват и в чужбина, а не само на територията на страната, какъвто е сегашният режим. Тези табели трябва да останат в съществуващия режим на валидност, какъвто е и общоприетата европейска практика. За движение на моторни превозни средства при износ се издават транзитни табели. Следва да се отдаде изключително значение и на обстоятелството, че с предложените промени се създават предпоставки за движение в чужбина на моторни превозни средства с неясен статут на задължителна застраховка и временен номер, който е с ограничено приложение и срок. Създават се условия за пораждаване на огромни финансови ангажменти за застрахователната индустрия, както и лоша репутация и санкции за българската държава. Регистрационният режим на моторните превозни средства и стриктните правила при прилагането му имат пряко отношение към

обхвата на задължителната застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите, а от тук и към поетите ангажименти от българската държава за поддържане на висок обхват на застраховани автомобили с български регистрационен номер. Потвърждаването на българска регистрационна табела при пътнотранспортно произшествие, настъпило в чужбина, води до финансови ангажименти за застрахователната индустрия, които се изразяват в заплащането на десетки милиона лева на година, като тенденцията е за стремглаво нарастване. Българският Гаранционен фонд е крайната институция, изплащаща обезщетения, в случаите на пътнотранспортни произшествия, причинени от незастраховани моторни превозни средства с български регистрационен номер.

Предвид гореизложеното, считаме, че предложените промени в регистрационния режим на МПС се нуждаят от съществено преосмисляне и преработка. Изразяваме готовността си за съдействие по работата във връзка със Законопроекта, както и по Наредба №I-45, тъй като са взаимосвързани, и за участие в бъдещите дискусии на експертно ниво.

С уважение,

Данчо Данчев -
Председател на УС на АБЗ

